

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4110-01-01/2011

Warszawa, 10 stycznia 2012 r.

Pan
Tadeusz Sarna
Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii zwanym dalej „Inspektoratem”, kontrolę realizacji Programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli w hodowlanych stadach kur i w stadach towarowych kur niosek, zwanych dalej *Programami*. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 r. do 8 grudnia 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 9 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli w hodowlanych stadach kur i w stadach towarowych kur niosek.

W województwie śląskim, w okresie objętym kontrolą, badania na obecność pałeczek salmonelli przeprowadzono w 487 stadach hodowlanych kur i 958 stadach towarowych kur niosek. Zakażenia salmonellą stwierdzono odpowiednio w 15 i 42 stadach. Zgodnie z postanowieniami *Programów* stada te zostały zlikwidowane.

W latach 2007 - 2010 zmniejszał się odsetek stad hodowlanych kur zakażonych salmonellą¹ i wyniósł odpowiednio 7,4%, 2,4%, 1,3% i 4,3%, a w trzech kwartałach roku 2011 – 0,8%. Odsetek zakażonych salmonellą²

¹ Serotypy: S.Enteritidis, S.Typhimurium, S.Infantis.

² Serotypy: S.Enteritidis, S.Typhimurium.

stad towarowych kur niosek także zmniejszał się i wyniósł w 2008 r.³ - 10,9%, w 2009 - 4,9%, w 2010 r. - 2,3%, a w trzech kwartałach roku 2011 - 1,5%.

Koszt realizacji programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli do 30 września 2011 r. - wyniósł łącznie 7.543,2 tys. zł, w tym 2.467,4 tys. zł (33%) w stadach hodowlanych i 5.075,8 tys. zł (67%) w stadach towarowych kur niosek. Wysokość środków zakwalifikowanych i zgłoszonych do refundacji ze środków europejskich wyniosła 5.818,2 tys. zł⁴. Na odszkodowania za zlikwidowane stada kur wypłacono łącznie 6.034,0 tys. zł tys. zł⁵.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do:

- Informowania Głównego Lekarza Weterynarii (GLW) o sytuacji epizootycznej na terenie województwa, w tym także występowania przypadków zakażenia Salmonellą. Informacje z tego zakresu oraz informacje od powiatowych lekarzy weterynarii o podmiotach utrzymujących stada drobiu, ujętych rejestrach podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, były przekazywane terminowo;
- Przyjętego sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia dodatniego wyniku badań prowadzonych w kierunku występowania serotypów salmonelli, objętych zwalczaniem w ramach *Programów*, polegającego na przeprowadzaniu analizy i ewentualnej weryfikacji dokumentacji otrzymanej od powiatowych lekarzy weterynarii;
- Wykonywania badań przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w kierunku obecności pałeczek salmonelli w stadach kur objętych *Programami*. Badania były wykonywane zgodnie z wymogami normy⁶, zalecanej przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne – Salmonella w Bilthoven w Holandii;
- Prawdopodobności kwalifikowania kosztów realizacji *Programów* przeznaczonych do zrefundowania ze środków europejskich. Koszty zostały zakwalifikowane zgodnie z wymaganiami określonymi w poszczególnych decyzjach Komisji Europejskiej zatwierdzających roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Wspólnoty w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych⁷.

Zwrócić należy natomiast uwagę, że na terenie 11 powiatów województwa śląskiego, 20 podmiotów (utrzymujących 14 stad kur niosek, 2 stada hodowlane kur i 4 zakłady odchowu drobiu) działało bez wymaganego

³ Zwalczanie niektórych serotypów salmonelli w stadach towarowych kur niosek rozpoczęto od 2008 r.

⁴ Wkład finansowy Wspólnoty stanowi 50 % kosztów kwalifikowanych, jakie zostaną poniesione przez państwo.

⁵ W podanej kwocie uwzględniono odszkodowania za zlikwidowane ptaki, jaja i pasze.

⁶ Nr EN ISO 6579:2003/A1:2007.

⁷ Stosownie do decyzji KE zatwierdzających roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Unii w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, przedstawione przez państwa członkowskie: na rok 2008 i lata następne (Dz. U. UE L 314 z 1 grudnia 2007 r., s. 29 ze zm.), na rok 2009 i lata następne (Dz. U. UE L 322 z 2 grudnia 2008 r., s. 39 ze zm.), na rok 2010 i lata następne (Dz. U. UE L 317 z 2 grudnia 2009 r., s. 36 ze zm.), na rok 2011 i lata następne (Dz. U. UE L 309 z 25 listopada 2010 r., s. 18 ze zm.) - koszty kwalifikowane do zwrotu mogą być ponoszone na: koszty badań bakteriologicznych i określania serotypów w ramach urzędowego pobierania próbek, wypłatę odszkodowań dla właścicieli za straty poniesione w związku z wybiciem ptaków i zniszczeniem jaj, zakup dawek szczepionek, testów laboratoryjnych sprawdzających skuteczność dezynfekcji (od 2009 r.), bakteriologicznych testów sprawdzających skuteczność dezynfekcji i testów wykrywających środki przeciwdrobnoustrojowe lub efekt hamujący mnożenie się bakterii w tkankach ptaków ze stad zbadanych na obecność salmonelli (od 2010 r.).

zgłoszenia powiatowym lekarzom weterynarii⁸. Podmioty te nie były uwzględnione w rejestrach podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną. Spośród niezgłoszonych, 16 stad o wielkości od 700 do 20 000 sztuk drobiu nie zostało uwzględnionych w realizacji *Programów*⁹. Powyższe nieprawidłowości wskazują na sprawowanie niewystarczającego nadzoru nad realizacją *Programów*.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- doprowadzenie do aktualizacji rejestrów działalności nadzorowanej, uwzględniających stada hodowlane kur i stada towarowe kur niosek,
- spowodowanie podjęcia przez powiatowych lekarzy weterynarii kontroli stad, w których nie przeprowadzono czynności objętych *Programami*.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli zwraca się do Pana o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Dyrektor
Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z upoważnienia
Waldemar Wojnicz
Wicedyrektor

⁸ Obowiązek zgłoszenia prowadzenia działalności nadzorowanej został określony w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.), a w przypadku utrzymywaniu drobiu w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek - w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. U. UE L 139 z 30 kwietnia 2004 r., s. 1 ze zm.) oraz w art. 21 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127 ze zm.).

Obowiązek prowadzenia przez powiatowych lekarzy weterynarii rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną określa art. 11 ww. ustawy o ochronie zdrowia zwierząt. ..., a rejestru zakładów, m.in. utrzymujących drób w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek - art. 20 ww. ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego.

⁹ Programami objęte są stada: hodowlane - w których utrzymywane jest 250 i więcej szt. drobiu, kur niosek (towarowe) - w których wielkość tygodniowej produkcji jaj konsumpcyjnych przekracza 2.450 szt. - stosownie do § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 38).